

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr._____

din _____
Chișinău

Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Prim-ministru

VALERIU STRELET

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.
din 2015

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr.274 din 8 iulie 2015) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică susținerea acestuia în vederea instituirii unor reglementări stabile în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto și completarea unor lacune care s-au constatat pe parcursul aplicării în practică.

Totodată, se propun unele modificări și completări în vederea îmbunătățirii acestuia.

La art.I al proiectului.

Amendamentul propus în pct.3 privind completarea art.8 cu alin.(4²), potrivit căruia „modificarea contractului de asigurare nu are caracter retroactiv” este conceptual greșit. Nici o modificare la un oricare contract nu produce efecte pentru trecut, decât dacă părțile nu convin altfel. Bazîndu-ne pe raționamentul *reductio ad absurdum*, menținerea acestei norme ar admite concluzia falsă că, modificarea altor contracte, decât contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, ar avea efect retroactiv. Cu atât mai mult, această normă nu poate fi imperativă și deci nu ar putea fi menținută, deoarece părțile contractante pot avea interes să reglementeze efectele faptelor petrecute în trecut.

Totodată, propunem specificarea în pct.3 al proiectului, a prevederilor ce țin de completarea art.8 alin.(1) al legii, în final, cu textul „care se perfectează în format hîrtie sau prin mijloace tehnice electronice online, conform procedurii stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere”.

La pct.5 privind modificarea art.11 alin.(2), sintagma „prima de asigurare” urmează a fi substituită prin sintagma „prima brută subscrisă”, ținînd cont de Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, de legislația europeană ce ține de asigurări, precum și în temeiul art.19 lit.c) și e) din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 cu privire la actele legislative, care prevăd că terminologia utilizată necesită a fi ajustată în vederea excluderii situațiilor de echivoc.

La pct.6 privind modificarea art.12 alin.(3), considerăm inopportună modificarea propusă, și anume introducerea sintagmei „eliberat de același asigurător”, deoarece această prevedere limitează dreptul asigurătorului de a

decide, exprimat prin sintagma „asigurătorul poate acorda reduceri”. În acest context, propunem păstrarea redacției actuale a acestor prevederi normative.

La pct.8 privind completarea art.18 alin.(1) lit.e) din lege, sintagma „raportul de verificare tehnică” se va substitui cu sintagma „raportul de inspecție tehnică periodică”, în conformitate cu Codul transporturilor rutiere nr.150 din 17 iulie 2014.

Concomitent, în sensul pct.9 privind modificarea art.19, se consideră necesar de reglementat procedura de depunere/primire a cererii de despăgubire, dat fiind faptul că, în procesul aplicării prevederilor legii, părțile interesate pot interpreta diferit procedura menționată. Astfel, se propune descrierea expresă, în textul legii, a procedurii menționate cu utilizarea mijloacelor necesare, precum „registrul de înregistrare a cererilor”, „confirmare despre înregistrarea cererii”, „recipisă” etc.

Cu referire la pct.11 privind modificarea art. 21 alin.(1¹), se propune completarea, după cuvântul „conform”, cu sintagma „art. 21”. De asemenea, propunem completarea pct.11 al proiectului cu prevederi ce țin de completarea art.21 alin.(4) al legii, după cuvintele „cu participarea asiguratului” cu sintagma „și/sau a utilizatorului”.

În aceeași ordine de idei, propunem completarea pct.12 al proiectului cu prevederi ce țin de modificarea art.22 alin.(1), și anume, completarea după cuvintele „între asigurat” cu cuvintele „și/sau utilizator”.

Totodată, comunicăm că, modificările propuse în pct.11 privind completarea art.21 cu alin.(6) și (7), exonerează asigurătorul de obligația de informare a asiguratului despre detaliile din dosarul de daune, transformând aceasta într-un drept al asiguratului, de care el poate să nu facă uz. Considerăm că, neinformarea etapizată a asiguratului poate conduce la apariția unor litigii, derivate din faptul că la moment, unele ipoteze ale cazului asigurat nu au fost negociate între asigurat și asigurător. Astfel, propunem ca la aspectul dat, prevederile legii să fie păstrate în redacția actuală.

În pct.13 privind completarea art.23 cu alin.(9), propunem substituirea textului „conduce de regulile stabilite la art.1416 alin.(2) Cod civil ținând” cu cuvântul „ține”. De asemenea, art.23 alin.(9) pct.1) instituie dispoziții de determinare a pagubei real suportate de asigurat. Astfel, considerăm că, prevederile sunt discriminatorii și inechitabile, având în calitate de criteriu modalitatea de efectuare a plății (direct la unitatea de specialitate sau persoanei, în bani/ la contul său bancar). Considerăm că acest criteriu nu este determinant pentru stabilirea quantumului valorii despăgubirii și propunem ca legea să instituie o singură reglementare pentru stabilirea valorii pagubei real suportate pentru autovehiculele cu o vechime de exploatare de pînă la 3 ani.

De altfel, introducerea modificărilor prin care se solicită acordul ambelor părți pentru alegerea unității de specialitate de la care pot fi procurate piesele de schimb, sau reparat autovehiculul (pct.13 al proiectului alin.(9) pct.1), pct.2) și pct.3), pot crea circumstanțe de concurență neloială și coruptibilitate, deoarece

asigurătorul, ca și prestator de servicii de specialitate în domeniul asigurărilor de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, poate determina asiguratul să aleagă anumite unități de specialitate, astfel încât să nu se tergiverseze procesul de restabilire a funcționalității autovehiculului. În acest sens, în vederea respectării dreptului fundamental de a alege al fiecărei persoane, precum și de a exclude eventualele înțelegeri de cartel între companiile de asigurare și unitățile de specialitate, propunem ca fiecare persoană să își aleagă individual unitatea de specialitate la care să se deservească în baza studiului de piață și a coraportului preț-calitate a serviciilor prestate de acestea.

Concomitent, în art.23 alin.(9) pct.1) lit.b) și c), cuvântul „bani” se va substitui cu cuvântul „numerar”, în conformitate cu noțiunile utilizate în Legea contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007. Totodată, se va ține cont de obligativitatea asigurării compensării tuturor cheltuielilor necesare pentru asigurarea restabilirii autovehiculului.

În cadrul aceluiași punct (13), cu referire la completarea art.23 cu alin.(11), nu este clar din conținutul acestuia care este procedura ulterioară, fiind prevazută doar o singură etapă a procesului. Astfel, art.23 alin.(11) nu instituie o procedură completă de soluționare a ipotezei în care părțile nu ajung la un acord comun privind alegerea expertului independent sau a unității de specialitate. În acest context, prevederea urmează a fi completată cu dispoziții referitor la procedura concretă de compensare a cheltuielilor suportate de asigurat/asigurător în cazul dezacordului dintre părți.

În pct.15 privind modificarea art.25 alin.(2) lit.d), este necesar de specificat expres ce fel de instituții practică prețurile și serviciile menționate.

De asemenea, reieșind din pct.15 privind amendarea art.25 alin.(4) lit.a), ar rezulta că, în caz de deces al terței persoane, despăgubirea de asigurare, ce se stabilește prin acordul dintre asigurat, succesorii persoanei păgubite sau reprezentantul ei legal și asigurător, va include partea din salariu pierdută de persoanele care s-au aflat la întreținerea defunctului sau care aveau dreptul la pensie de întreținere din partea acestuia *minus indemnizațiile primite din fondul bugetului asigurărilor sociale de stat*. Completarea propusă („minus indemnizațiile primite din fondul bugetului asigurărilor sociale de stat”) urmează a fi corelată cu prevederile legislației în vigoare, astfel încât normele amendate să corespundă condițiilor legalității și preciziei.

Astfel, se consideră imperioasă argumentarea acestui amendament, precum și precizarea exactă a tipului de prestație socială care se are în vedere la redactarea propunerii. Este important de menționat că, prestațiile de asigurări sociale la care au dreptul asigurații din sistemul public de asigurări sociale sunt prevăzute la art.5 alin.(1) din Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. Așadar, potrivit normei legale menționate mai sus, tipurile de prestații de asigurări sociale sunt următoarele:

- indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă;

- indemnizație pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină);
- prestație pentru recuperarea capacitatei de muncă;
- indemnizație de maternitate;
- indemnizație pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani;
- indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav;
- ajutor de deces.

Cu referire la pct.16 privind modificarea art.28 alin.(2), în vederea oferirii transparenței în activitățile și relațiile dintre asigurător și persoana pagubită se propune specificarea, în textul legii a faptului că, asiguratorul va prezenta întregul dosar de daune persoanei pagubite, în sensul art.28 alin.(2).

De asemenea, propunem completarea pct.17 al proiectului cu prevederi ce țin de includerea în art.29 al legii a lit.h) cu următorul cuprins:

„h) asiguratul sau utilizatorul autovehiculului nu respectă prevederile art.18 alin.(1) lit.c), e) și f), pentru cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.”.

În partea ce ține de pct.18 privind modificarea art.34 alin.(2), se vor exclude cuvintele „în preambul”, deoarece sunt susceptibile de interpretare eronată. Preambulul reprezintă un element de structură al actului legislativ, care expune finalitățile urmărite de Parlament prin adoptarea actului legislativ, rațiunea adoptării, motivația social-politică, economică sau de altă natură a actului (a se vedea art.26 alin.(1) din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative).

Concomitent, norma expusă în pct.18 privind modificarea art.34 alin.(2) lit.a), este redată în mod ambiguu. În acest sens, menționăm sintagmele contradictorii „soldul contribuției inițiale, cu dobînzile aferente, se restituie asigurătorului”, „sau o perioadă de 7 ani de la data retragerii licenței, dar nu înainte de lichidarea totală a daunelor”. Astfel, este necesară reformularea completă a textului acestei prevederi.

Totodată, cu referire la pct.18 privind includerea lit.a¹) în alin.(2) art.34 al legii, propunem divizarea textului acestuia în două fraze separate. Prin urmare, prima frază va avea conținutul: „contribuția suplimentară este constituită cu titlu de garanție pentru cazul prevăzut la lit.a), constituită potrivit art.35¹ alin.(5).”, iar fraza a doua se va începe cu cuvîntul „Soldul...” cu urmarea textului fără modificări.

Referitor la pct.19 privind completarea legii cu art.35¹, în alin.(3) sintagma „în termen de 30 de zile” se va completa cu prevederi ce țin de precizarea timpului de cînd urmează a se calcula această perioadă. Concomitent, în cadrul pct.19 privind completarea legii cu art.35¹ alin.(5), după cuvîntul „compensare” se va include textul „cu respectarea ulterioară a prevederilor cazurilor din art.34 alin.(2) lit.a)”.

Cu privire la pct.21 referitor la completarea art.39 cu alin.(2¹) și (2²) considerăm că, prevederile menționate nu se referă la domeniul asigurărilor și nu pot fi incluse în textul legii. Aceste prevederi se referă la activitatea de inspecție tehnică periodică și urmează a fi prezentate în actele normative

specifice. Considerăm inopportună impunerea procedurii pentru stațiile de inspecție tehnică prin lege. Totodată, terminologia utilizată în alineatul menționat urmează a fi ajustată la Codul transporturilor rutiere.

Concomitent, relatăm că, textul alin.(2²) art.39 urmează a fi completat cu prevederi privind interpelarea în mod gratuit de către entitățile menționate a Sistemului Informațional de Stat în domeniul asigurărilor, pentru a nu admite majorarea condiționată a taxelor pentru asigurări și suportarea de către aceste entități a costurilor suplimentare, fără acoperire financiară corespunzătoare.

La art.II al proiectului.

Se propune de substituit sintagma „începând cu 1 ianuarie 2016” cu sintagma „în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi” și completarea cu alin.(2) cu următorul cuprins:

„(2) Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în termen de 6 luni, își va conforma activitatea și prevederile Statutului, în conformitate cu prezenta lege”.

Pe lîngă acestea, proiectul de lege vizat conține carențe de tehnică legislativă. De ținut cont că, în cazul suprimării elementelor structurale ale actului legislativ, în proiectele actelor legislative de modificare a acestora se utilizează sintagma „se abrogă”, iar pentru omiterea anumitor cuvinte, propoziții, fraze sau texte, se folosește sintagma „se exclude”. Astfel, în vederea asigurării corectitudinii redactării amendamentelor la art.5 alin.(3) și (4), art.12 alin.(2), art.24, art.39 alin.(3) și (4), art.40 alin.(5) - (7) sintagma „se exclude” din conținutul acestora se va substitui cu sintagma „se abrogă”.

Totodată, în conformitate cu regulile de expresie juridică (art.19 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative) și referindu-ne la faptul că legea este destinată uzului unui cerc foarte larg de persoane, recomandăm evitarea neologismelor care nu sînt de largă circulație (de exemplu: aspecte actuariale). De asemenea, termenii „coeficient de rectificare”, „piese after market”, „coeficient bonus-malus”, „primă brută subscrisă” sînt utilizați în proiect fără a fi definiți în dispoziții generale, ceea ce creează o incertitudine asupra normelor care le reglementează, motiv din care propunem definirea acestora în art.2 al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006.

Adițional, în vederea soluționării problemelor aferente deciziei de suspendare a calității de membru al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova din Sistemul Internațional de Asigurare „Carte Verde”, începând cu data de 1 octombrie 2015, se propun următoarele modificări și completări la Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 și care urmează a fi incluse în proiectul de lege înaintat:

- la art.31 alin.(2) lit.b), după cuvintele „de activitate” se completează cu cuvintele „raportul auditorului, cu publicarea acestora pe pagina web oficială”;
- art.31 alin.(2) se completează cu o nouă literă, c), cu următorul cuprins:

„c) aplică membrilor săi penalități în mărime de 12 la sută anual calculate din suma datorată de membru, începînd cu data chemării Biroului Național în garanție și pînă la data achitării efective de către membru. Penalitățile aplicate se fac venit la bugetul Biroului Național”;

- art.32 se completează cu alin.(5) și alin.(6) cu următorul cuprins:

„(5) Asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă este obligat să respecte necondiționat prevederile Regulamentului general al Consiliului birourilor, deciziilor și actelor normative emise de către Consiliul birourilor, inclusiv de către comitetele acestuia, inclusiv să desfășoare activitatea cu profesionalism, manifestînd atenție, devotament și onestitate față de birourile din străinătate și alți corespondenți cu care au relații juridice în conformitate cu Regulamentul general al Consiliului birourilor, să respecte condițiile de rambursare și lichidare a pretențiilor de despăgubire în termen de 2 luni din data cererii și a obligațiilor de garanție în termen de 2 luni din data cererii.

(6) Temei pentru suspendarea sau retragerea licenței de către Autoritatea de supraveghere poate servi decizia Consiliului de administrație al Biroului Național privind aplicarea sancțiunilor în cazul în care acesta, astfel cum rezultă din prevederile Regulamentului General al Consiliului birourilor:

a) primește 3 sau mai multe cereri de chemare în garanție justificate într-un interval de 3 luni pentru unul și același membru titular;

b) datorează plăti și cotizații ce rezultă din calitatea lui de membru al Biroului Național, inclusiv pentru achitarea primei de reasigurare;

- art.36 se completează cu alin.(6), alin.(7) și alin.(8) cu următorul cuprins:

„(6) Candidatul desemnat la funcția de director executiv și alte persoane cu funcții de răspundere ale Biroului Național se supun avizului prealabil al Autorității de supraveghere și trebuie să corespundă cerințelor de calificare prevăzute în actele normative ale Autorității de supraveghere.

(7) Autoritatea de supraveghere este în drept să revoce avizul prealabil eliberat anterior, în cazul în care solicitantul:

a) a prezentat informație eronată și neveridică;

b) pe parcursul desfășurării activității nu respectă cerințele de calificare prevăzute de legislație;

c) alte temeiuri legale.

(8) Bugetul anual de venituri și cheltuieli, precum și rectificările acestuia se supune avizului prealabil al autorității de supraveghere”.

Suplimentar, în vederea unificării terminologiei utilizate pe parcursul textului legii, precum și ajustării acesteia la prevederile Legii contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 este necesar, în conținutul întregii Legi nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, de substituit sintagmele:

- „exercițiu finanțiar”, „an finanțiar” cu sintagma „perioadă de gestiune”;
- „evidență contabilă” cu sintagma „contabilitate”;
- „bilanț contabil” cu cuvântul „bilanț”;

- „raport finanțiar” cu sintagma „situații financiare”.

Concomitent, propunem de a completa proiectul legii cu un punct care ar prevedea substituirea, în textul Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, a sintagmelor „limita răspunderii asigurătorului”, „limita maximă a despăgubirii/ despăgubirilor de asigurare”, „limita despăgubirii” cu sintagma „suma asigurată”. Noțiunea de „sumă asigurată” este pe larg utilizată în practica asigurărilor și reprezintă suma maximă, menționată în polița de asigurare, în limita căreia asigurătorul plătește despăgubirea cuvenită la producerea riscului asigurat. De asemenea, conform art.6 alin.(1) din Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, „suma asigurată este limita maximă a răspunderii asigurătorului în cazul producerii evenimentului pentru care s-a încheiat contractul de asigurare”.

De altfel, în temeiul Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, considerăm necesar coordonarea proiectului cu reprezentanții societății civile, în special cu asigurătorii, în vederea consultării opiniei acestora în raport cu prevederile proiectului.

Totodată, întrucât proiectul propune modificări esențiale la Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, precum și în contextul modificărilor și completărilor propuse, se consideră oportun de a expune legea în redacție nouă.